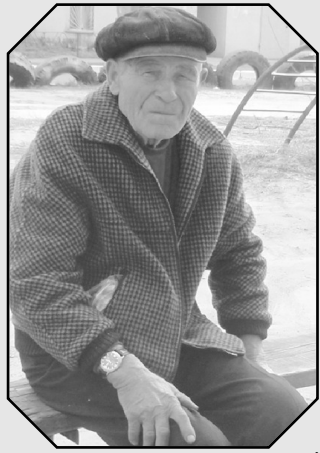


ВETERАНИ – ЯК І ЗАВЖДИ В СТРОЮ

Багато років тому закінчилася Друга Світова. Але рани – душевні і тілесні – тих, хто воював і сьогодні не дають спокою. Чимало залишилося бійців на полі бою, багатьох вже не стало у повоєнні, мирні часи. Сьогодні про Велику Вітчизняну згадують наші дорогі ветерани: Ткач І.І., Шинкаренко Г.Ф., Тритиниченко О.Ф., Юзик І.Т.



У 17 років **Іван Іларіонович Ткач** пішов на фронт. Перша звістка про війну його застала в сільському клубі. Тут, як і завжди, збиралися дівчата, хлопці, щоб погомоніти, розважитися. Раптом над клубом, вони почули дуже сильний гул літаків, повибігали, і тут їм сказали, що почалася війна.

Спочатку ніхто не повірив, що таке може бути. Але це була правда. Так для Івана Іларіоновича почалася війна.

Потім – повістка до військкомату. Записали Івана Ткача до 108 дивізії. Запам'яталися найзапекліші бої, які були під Коростенем: просування наших військ під час наступу здійснювалися на Коростень-Житомир-Фастів. А потім, дещо пізніше, згідно із задумом радянського командування, головного удару потрібно було завдати на північ від Києва – з Лютетського плацдарму.

Розпочали наступ танки Т-34. Іван Іларіонович не був танкістом. Він пройшов всю війну простим солдатом-піхотинцем. А коли наша піхота йшла в наступ разом з танками, солдатам доводилося бути в такому пекельному бою, що про це розповісти словами неможливо – треба відчувати самому цей бій. На плечі простих солдат лягли неймовірні випробування. Але кожен борець пам'ятав, що тільки від нього буде залежати наближення перемоги.

Після війни Іван Іларіонович працював два роки на артилерійському складі на станції Хировка. Має багато почесних трудових нагород. Війна принесла багато лиха людям, тому згадає її неохоче.

Шинкаренко Григорій Федорович – 1925 року народження – у 1943 році був викликаний в польовий військкомат, який знаходився по вул. Чкалова, у Києві. Ще до війни вчився в польовій школі на стрілку.

Перший бій під Ковелем закінчився поразкою наших військ. Полягла майже вся рота, а в одній – було приблизно 45 чоловік. Того дня на полі бою полягла ще багато бійців. Втрати були масштабні.

Після бою працювали медичні бригади, які виносили поранених на руках. За цей кривавий бій Григорій Федорович отримав медаль “За відвагу”.

На війні він був рядовим стрільком. Розповів, як стає моторошно, коли снайпер бере тебе на “мушку”. Пригадує випадок, який стався з його товаришем. Вони сиділи і просто гомоніли. І раптом у товариша влучила снайперська куля – в голову. Так на його очах загинув товариш – Микола Кривобок.

Або ще один випадок трапився з колосками, коли Григорій Федорович захотів підсушити колоски. Зненацька снайпер вистрілів і колоски розлетілися у різні боки. Григорій Федорович каже: “Дуже, дуже страшно, коли ти у снайпера під прицілом. Трусяться ноги, руки, бо ти знаєш, що в кожну хвилину можуть в тебе зробити постріл”.

Потім був Перший Український Фронт. Знову бій. Дали завдання зайняти висотку. Пішла в наступ піхота. Артилерія так била, що було чорним небо. Зайняли висотку. Виконали поставлену задачу, а потім вже йшли в наступ і гнали німця аж до Берліна.

Цікаву історію Григорій Федорович розповів про танки, які називалися “Йосиф Сталін”. Вони були виготовлені у 1944 році на наших заводах. Це була дуже грізна сила й допомога нашим солдатам. Григорій Федорович каже: “Якби ці танки були ще на початку війни, ми б скоріше здобули Перемогу. Коли такий танк бив по цілі, наприклад, по будинку, то будинок вже тріщав “по швах”. Не було ніякого значення – великий цей був будинок чи малий”. Танк був на той час дуже грізною зброєю.

Ось декілька даних про цей танк: збірна модель 1/35 “Радянський тяжкий танк ІС – 2”. Виробник “Звезда”.

Танк ІС-2 (Йосиф Сталін), споряджений 122-мм гарматою, був взятий на озброєння Червоною Армією на початку 1944 року. Танк використовувався при штурмі укріплень, для боротьби з танками і артилерією противника. Саме вони перевернули подальший хід війни.

Григорій Федорович був на Одері, Віслі. Дійшов аж до самого Берліну. Бачив Рейхстаг.

Демобілізувався Григорій Федорович у 1948 році. Має фронтові медалі “За победу над Германией в Великой Отечественной войне 1941-1945 гг.” Медаль була вручена 17 липня 1946 року. Від 11 березня 1985 року нагороджений орденом “Отечественной войны” другого ступеню.

Наказом МВС України в Київській області №507 присвоєно спеціальне звання лейтенант внутрішньої служби. Також має орден “За мужність”.

Тритиниченко Олексій Федорович, 1922

року народження, пішов на війну в 18 років. Він був курсантом Омського піхотного училища. Спочатку були панфілофські війська. Потім гуртівська дивізія і бій під Москвою, де Олексію Федоровичу дали звання молодшого лейтенанта. В першому бою зі зв'язками гранат треба було йти на ворожі танки. Було дуже страшно. Адаже майже всі були молодими людьми, які йшли на смерть. Але треба було захищати свою Батьківщину, а ще був головний наказ Сталіна під номером 277 – “НЕ ШАГУ НАЗАД”.

У першому ж бою отримав осколочне поранення в ногу.

Був госпіталь, а після госпіталю потрапив у Москву на так звану формування, де наших солдат готували для фронту. Потім був пекельний Сталінград. Олексія Федоровича записали у 41 дивізію. Це було справжнє пекло. Перший Білоруський фронт провів два місяці в окопах під Сталінградом.

Солдатам майже не було чого їсти. Один раз на день і то не завжди давали небагато печива або трохи каші. Пухли руки, ноги від голоду. Але треба було вистояти у цій нелюдській “м’ясорубці”.

У героїчній обороні Сталінграда брала участь артилерія усіх калібрів, починаючи з малокаліберних гармат і закінчуючи гарматами великої дальності. Битва під Сталінградом закінчилася повним розгромом 330-тисячної гітлерівської армії, яка складалася з 22 дивізій.

Там під Сталінградом Олексій Федорович отримав ще одне поранення в голову. І знову госпіталь, біла палата, операція.

Після госпіталю знову на фронт. Був учасником Вісло-Одеської операції, де радянські війська 1-го Білоруського і 1-го Українського фронтів прорвали оборону німецьких військ на Віслі, звільнили Варшаву, оточили великі групи ворога в Бреслау та Познані, форсували р. Одер і вступили на територію Німеччини, зайнявши вигідне положення для вступу в Берлін.

Особливо для Олексія Федоровича запам'яталася битва за Берлін у другій половині квітня 1945 року, коли наші війська захопили плацдарми на ріках ОДЕР та НЕЙСЕ. До столиці рейху було стягнуто багато військ. Наступ почався об 11 годині. Весь Берлін був освітлений великими прожекторами. Коли вдарилася наша артилерія, було видно, як вєднє. Після п'яти тяжких боїв наші війська оточили Берлін і 21 квітня почався штурм самого міста. Рейхстаг впав, а це означало, що ми вже перемогли.

Це були перші сльози радості на обличчях солдат. Якою тяжкою ціною їм довелося все це вибороти. Потім було з'єднання наших військ з союзниками – Америкою та Англією. Була вже більш досконала зброя. Була радість від перемоги.

Після війни Олександр Федоровичу пощастило – він брав участь у параді перемоги на Красній Площі. Їхав у танку Т-34. Бачив як наші солдати кидали німецькі знамена до підніжжя Кремля.

Потім треба було їхати знову до Німеччини командувати батальйоном, який відповідав за відправку токарних станків до Росії. Після війни він вже був майором запасу.

Демобілізувався у 1948 році. Отримав інвалідність першої групи. Працював 20 років на Південно-Західній залізничній дорозі.

Працював у першій київській военній варті. Супроводжував поїзди з ціннимивантажами.

Має нагороди: ордени 1 і 2 ступенів “За Отечественную войну”.

У 2010 році Олексію Федоровичу присвоєно орден Богдана Хмельницького.

В Івана Капітоновича Петришина –

голови Петропавлівсько-Борщагівської ради учасників і інвалідів Великої Вітчизняної війни змістовне життя. Ветеран займає активну життєву позицію, яку здобув у своєму героїчному житті. Адаже він – кавалер орденів Слави, Вітчизняної війни, “За заслуги”, численних медалей, які засвідчили, мужність і хоробрість на полі бою – риси, якими наділений Іван Капітонович повною мірою.



Мені неодноразово доводилося зустрічатися з нашим земляком на громадських заходах у Петропавлівській Борщагівці. Іван Капітонович активно бере участь в них. Бо добре розуміє, що нині дуже важливо передати молоді все те, чим багата душа ветерана. А це – обов'язок виховувати у молоді любов до Батьківщини, патріотизм, готовність у будь-який момент стати на захист Вітчизни.

– Більшість юнаків і дівчат успішно навчаються, займаються спортом і примножують здобутки нашого села, – говорить І.К.Петришин. – Проте ми не маємо право на самозаспокоєність. Адаже певна частина молоді нині не готова стати на захист нашої Батьківщини, бо прилучилася до негативних тенденцій, які знайшли поширення у суспільстві – пияцтва, наркоманії. Тая вірю: ці негативні тенденції ми подолаємо...

Ось такий він колишній фронтовик, а нині активний член громади Іван Капітонович Петришин.

Юзика Івана Тихоновича призвали до Армії в 1944 році. Це був жовтень.

Була гарна пора року, наші війська вже твердим кроком йшли до Перемоги.

Починав свою службу Іван Тихонович курсантом 39 танкового полку. Потрапив у 75 учбовий танковий батальйон, де ще молодих, як кажуть, “зелених” солдат вчили бойовим навичкам.

Потім був мінометний батальйон. Лопатка, плита, скалка і дві міни. Ось нехитрий скарб, який видавався нашим солдатам. Спочатку 10 хвилин кидали міни, а далі

вже йшов в атаку цілий батальйон. Було страшно, але всі знали, що перемога не за горами. Що скоро на нашій землі буде велике Свято Перемоги.

На війні Іван Тихонович був і снарядним, і механіком – водієм, і стрільком. Багато воєнних зусиль треба було докласти на війні. Але війна є війна. Треба було її пройти з гідністю.

– Сім років – з 1944 по 1951 роки я служив, – розповідає ветеран. – Воювати прийшлося на 1-му Українському фронті. Ми прості солдати, пройшли аж до Кенігсбергу. Але фактично, війна скінчилась в Каменці, а потім це була вже післявоєнна служба. Мене розподілили спочатку на завод КВРЗ на Подолі, в гуртожиток, працював кочагаром, пожежником. Тяжкі роботи, але що зробиш, у повоєнний час всім було сутужно, а я ще й сирота. Без батька, без матері. Дуже тяжко, коли немає поруч родини. Коли кожен тебе підтримує, дасть яку-небудь пораду, допомогу. Всього добивався сам. Але нічого, звик. Така нелегка доля. Потім я працював шофером, щоб дати квартиру. Адаже потрібно мати кришу над головою...

В Івана Тихоновича є бойові нагороди: медаль “За мужність”, орден “За Отечественную войну” 1-го ступеню. Орден за “Отечественную войну” 2-го ступеню.

Коли ми запитали у ветерана, що найголовніше виніс із війни, він відповів: “Треба насамперед бути людяним, щирим, вдячним, добрим до людей. Якщо виникають труднощі, то з гідністю їх бороти. Головне, щоб не було війни. Щоб не чути, як поряд з тобою розірветься міна або бомба, не чути плачу дітей, не чути крики своїх товаришів на полі бою, не чути плачу матерів, які отримували похоронки з фронту, не чути землі, яка здригалася під снарядами ворожого танку або літака. Я хочу, щоб наша країна тільки примножувала свої не тільки матеріальні цінності, а й духовні багатства.”

І коли навколо так гарно квітнуть сади в Україні привітаймо ветеранів з таким святом для них днем – Днем Перемоги у Великій Вітчизняній війні, а кого нема разом з нами, то згадаємо гарним словом про тих, хто віддав за нашу Батьківщину своє життя. Вічна пам'ять загиблим у боях, закатованим у концтаборах, загиблим у небі...

**Тетяна СИДОРЕНКО
Михайло ГРИЩЕНКО**